

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 11ης Σεπτεμβρίου 2014 *

«Προδικαστική παραπομπή — Οδηγία 2001/23/EK — Διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων — Υποχρέωση του εκδοχέα να τηρεί τους συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση όρους εργασίας έως την έναρξη ισχύος άλλης συλλογικής συμβάσεως — Έννοια της συλλογικής συμβάσεως — Εθνική νομοθεσία κατά την οποία οι καταγγελλθείσες συλλογικές συμβάσεις εξακολουθούν να παράγουν αποτελέσματα έως την έναρξη ισχύος άλλης συλλογικής συμβάσεως»

Στην υπόθεση C-328/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof (Αυστρία) με απόφαση της 28ης Μαΐου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Ιουνίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Österreichischer Gewerkschaftsbund

κατά

Wirtschaftskammer Österreich — Fachverband Autobus-, Luftfahrt- und Schifffahrtsunternehmen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, J. Malenovský, A. Prechal (εισηγήτρια) και K. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Österreichischer Gewerkschaftsbund, εκπροσωπούμενη από τον R. Gerlach, Rechtsanwalt,
- το Wirtschaftskammer Österreich — Fachverband Autobus-, Luftfahrt- und Schifffahrtsunternehmen, εκπροσωπούμενο από την K. Körber-Risak, Rechtsanwältin,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την K. Petersen,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Ε.-Μ. Μαμούνα και Μ. Τασσοπούλου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους J. Enegren και F. Schatz,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Ιουνίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23/EK του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων (ΕΕ L 82, σ. 16).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Österreichischer Gewerkschaftsbund (αυστριακή συνομοσπονδία συνδικαλιστικών οργανώσεων, στο εξής: Gewerkschaftsbund) και του Wirtschaftskammer Österreich — Fachverband Autobus-, Luftfahrt- und Schifffahrtsunternehmungen (αυστριακό εμπορικό επιμελητήριο — κλαδική ένωση των επιχειρήσεων μεταφορών με λεωφορεία, αεροσκάφη και πλοία, στο εξής: Wirtschaftskammer) με αντικείμενο τη μετενέργεια, κατά τη μεταβίβαση εγκαταστάσεως, καταγγελλθείσας συλλογικής συμβάσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23 ορίζει τα εξής:

«Μετά τη μεταβίβαση, ο εκδοχέας εξακολουθεί να τηρεί τους συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση όρους εργασίας, ως αυτοί εφαρμόζονται και έναντι του εκχωρητή, σύμφωνα με τη σύμβαση, μέχρι την ημερομηνία της καταγγελίας ή λήξεως της συλλογικής συμβάσεως ή της ενάρξεως της ισχύος ή εφαρμογής άλλης συλλογικής συμβάσεως.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την περίοδο τηρήσεως των εν λόγω όρων εργασίας, υπό την αίρεση ότι η περίοδος αυτή δεν θα είναι κατώτερη του έτους.»

Το αυστριακό δίκαιο

- 4 Κατά το άρθρο 8 του νόμου που ρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις και την κοινωνική οργάνωση των επιχειρήσεων (Arbeitsverfassungsgesetz, BGBl. 22/1974), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: ArbVG):

«Η συλλογική σύμβαση, εκτός αν άλλως ορίζει, δεσμεύει στο εδαφικό, καθ' ύλην και προσωπικό πεδίο ισχύος της:

1. τους εργοδότες και εργαζομένους, οι οποίοι έχουν κατά τον χρόνο της συνάψεως της συλλογικής συμβάσεως την ιδιότητα μέλους των συμβαλλομένων σε αυτήν μερών ή αποκτούν την ιδιότητα αυτή σε μεταγενέστερο χρόνο·
2. τους εργοδότες στους οποίους μεταβιβάζεται εγκατάσταση ή τμήμα εγκαταστάσεως από εργοδότη του σημείου 1·

[...]».

- 5 Το άρθρο 13 του ArbVG ορίζει τα εξής:

«Τα έννομα αποτελέσματα της συλλογικής συμβάσεως εργασίας επί των σχέσεων εργασίας που διέπονταν άμεσα από αυτή κατά τον χρόνο της λήξεως ή της λύσεως της διατηρούνται και μετά από τη λήξη ή τη λύση της για όσο διάστημα δεν τίθεται σε ισχύ νέα συλλογική σύμβαση ή δεν συνάπτεται νέα ατομική σύμβαση με τον συγκεκριμένο εργαζόμενο.»

- 6 Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του νόμου περί προσαρμογής της σχετικής με τις συμβάσεις εργασίας νομοθεσίας (Arbeitsvertragsrechtsanpassungsgesetzes, *BGBI.* 459/1993), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, ορίζει τα εξής:

«Μετά από τη μεταβίβαση, ο εκδοχέας εξακολουθεί να τηρεί τους συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση όρους εργασίας, ως αυτοί εφαρμόζονταν και έναντι του εκχωρητή μέχρι την ημερομηνία της καταγγελίας ή λήξεως της συλλογικής συμβάσεως ή της ενάρξεως της ισχύος ή εφαρμογής άλλης συλλογικής συμβάσεως. Για ένα έτος μετά από τη μεταβίβαση, δεν επιτρέπεται κατάργηση ή δυσμενής για τον εργαζόμενο μεταβολή των όρων εργασίας με ατομική σύμβαση.»

- 7 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, κατά το αυστριακό δίκαιο, οι όροι της συλλογικής συμβάσεως δεν καθίστανται μέρος της συμβάσεως εργασίας αλλά ισχύουν σε αυτήν όπως ο νόμος.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 8 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, το Wirtschaftskammer έχει, ως προς τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ικανότητα εκπροσώπησης των επιχειρήσεων που είναι μέλη του. Στο πλαίσιο αυτό, η Gewerkschaftsbund και το Wirtschaftskammer συνήψαν για επιχείρηση του κλάδου των αερομεταφορών η οποία ανήκει σε όμιλο επιχειρήσεων (στο εξής: μητρική εταιρία) συλλογική σύμβαση που εφαρμόζεται σε όλες τις αεροπορικές εταιρίες του ομίλου αυτού υπό τον όρο ότι δεν δραστηριοποιούνται μόνο στις τοπικές αερομεταφορές (στο εξής: συλλογική σύμβαση της μητρικής εταιρίας).
- 9 Η Gewerkschaftsbund και το Wirtschaftskammer συνήψαν επίσης συλλογική σύμβαση η οποία έχει εφαρμογή μόνο σε μία θυγατρική εταιρία του εν λόγω ομίλου (στο εξής: συλλογική σύμβαση της θυγατρικής εταιρίας).
- 10 Στις 30 Απριλίου 2012 η μητρική εταιρία αποφάσισε με σκοπό την αντιμετώπιση λειτουργικών ζημιών να μεταφέρει από την 1η Ιουλίου 2012, με μεταβίβαση εγκαταστάσεως, τις δραστηριότητές της στον τομέα των αερομεταφορών στην εν λόγω θυγατρική, προκειμένου οι οικείοι εργαζόμενοι να υπαχθούν στους όρους εργασίας της συλλογικής συμβάσεως της θυγατρικής εταιρίας, οι οποίοι είναι δυσμενέστεροι εκείνων που προβλέπει η συλλογική σύμβαση της μητρικής εταιρίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Wirtschaftskammer κατήγγειλε με ισχύ από την 30ή Ιουνίου 2012 τη δεύτερη αυτή συλλογική σύμβαση, η δε Gewerkschaftsbund κατήγγειλε στη συνέχεια τη συλλογική σύμβαση της θυγατρικής με ισχύ από την ίδια ως άνω ημερομηνία. Κατόπιν των καταγγελιών αυτών, ο νέος εργοδότης των εργαζομένων που επηρεάζονται από τη μεταβίβαση εγκαταστάσεως, δηλαδή η θυγατρική εταιρία, έθεσε σε εφαρμογή εσωτερικές οδηγίες που αποφάσισε μονομερώς, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα δυσμενή μεταβολή των όρων εργασίας και σημαντική μείωση των αποδοχών των ως άνω εργαζομένων.

- 11 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η Gewerkschaftsbund υποστηρίζει ότι, εφόσον η ως άνω θυγατρική δεν δεσμευόταν πλέον από ισχύουσα συλλογική σύμβαση, η καταγγελλθείσα συλλογική σύμβαση της μητρικής εταιρίας θα έπρεπε, δυνάμει του κανόνα της μετενέργειας τον οποίον προβλέπει το άρθρο 13 του ArbVG, να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται στο σύνολο των εργαζομένων οι σχέσεις των οποίων μεταβιβάστηκαν.
- 12 Αντιθέτως, κατά το Wirtschaftskammer, οι συλλογικές συμβάσεις που έχουν καταγγελλθεί ή λήξει κατά τον χρόνο της μεταβιβάσεως της επιχειρήσεως δεν δεσμεύουν υποχρεωτικά τον εκδοχέα. Ειδικότερα, μόνο αυτή καθαυτή η συλλογική σύμβαση θα μπορούσε να συνεχίσει να εφαρμόζεται στο πλαίσιο μεταβιβάσεως εγκαταστάσεως στον εκδοχέα.
- 13 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι η επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί εξαρτάται από την απάντηση στο ερώτημα αν εμπίπτουν στην έννοια της συλλογικής συμβάσεως κατά το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23 οι συλλογικές συμβάσεις οι οποίες μετενεργούν κατόπιν της καταγγελίας τους βάσει του προβλεπόμενου στο άρθρο 13 του ArbVG κανόνα, ο οποίος σκοπό έχει να αντισταθμίσει την απουσία συλλογικής συμβάσεως και να αποτελέσει αντικίνητρο στην πρόκληση καταστάσεως στην οποία δεν ισχύει συλλογική σύμβαση. Προσθέτει ότι η εκτίμηση του αν συντρέχει περίπτωση καταχρηστικής συμπεριφοράς εκ μέρους της μητρικής εταιρίας, όπως προβάλλει η Gewerkschaftsbund, προϋποθέτει την προηγούμενη αποσαφήνιση των εννόμων συνεπειών της μεταβιβάσεως της εγκαταστάσεως ή των καταγγελιών των συλλογικών συμβάσεων.
- 14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof (ανώτατο δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει η διάταξη του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας [2001/23], κατά την οποία οι συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση “όροι εργασίας” τηρούνται “ως αυτοί εφαρμόζονται και έναντι του εκχωρητή” “μέχρι την ημερομηνία της καταγγελίας ή της λήξεως της συλλογικής συμβάσεως” την έννοια ότι καλύπτει και τους όρους εργασίας οι οποίοι περιλαμβάνονται σε συλλογική σύμβαση και κατά το εθνικό δίκαιο μετενεργούν επ’ αόριστον ακόμη και μετά από την καταγγελία της εν λόγω συλλογικής συμβάσεως, για όσο χρόνο δεν τίθεται σε ισχύ άλλη συλλογική σύμβαση ή οι οικείοι εργαζόμενοι δεν συνάπτουν νέες ατομικές συμβάσεις εργασίας;
- 2) Έχει η διάταξη του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας [2001/23] την έννοια ότι η φράση “εφαρμογή άλλης συλλογικής συμβάσεως” του διαδόχου καλύπτει και τη μετενέργεια της καταγγελλθείσας συλλογικής συμβάσεως του διαδόχου κατά την προεκτεθείσα έννοια;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

- 15 Το Wirtschaftskammer υποστηρίζει ότι τα προδικαστικά ερωτήματα είναι απαράδεκτα. Πρώτον, τα ερωτήματα δεν θέτουν κανένα ζήτημα σχετικό με την ερμηνεία και το κύρος του δικαίου της Ένωσης, αλλά αφορούν αποκλειστικά νομικά ζητήματα του εθνικού δικαίου ή ζητήματα εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.
- 16 Δεύτερον, τα προδικαστικά ερωτήματα δεν είναι κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς εξαιτίας υποθετικών πραγματικών περιστατικών, δεδομένου ότι, αφενός, δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί το προκαταρκτικό ζήτημα της υπάρξεως ή μη μεταβιβάσεως εγκαταστάσεως και, αφετέρου, ως προς τη μείωση του ύψους των αποδοχών την οποία υποστηρίζουν ότι υπέστησαν οι εργαζόμενοι λόγω της μεταβιβάσεως εγκαταστάσεως δεν διεξήχθησαν αποδείξεις στο πλαίσιο κατ’ αντιδικίαν διαδικασίας κατά την οποία το αιτούν δικαστήριο να έχει ακούσει το Wirtschaftskammer.

- 17 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να κηρυχθεί απαράδεκτη μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα αναγκαία πραγματικά και νομικά στοιχεία προκειμένου να δώσει λυσιτελή απάντηση στα ερωτήματα που του υποβάλλονται (βλ., ιδίως, απόφαση *Belvedere Costruzioni*, C-500/10, EU:C:2012:186, σκέψη 16 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 18 Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα που προβάλλει το *Wirtschaftskammer*, αρκεί η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από το ίδιο τους το περιεχόμενο, τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και, ειδικότερα, του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23.
- 19 Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα που προέβαλε το *Wirtschaftskammer*, διαπιστώνεται ότι το γεγονός ότι τα πραγματικά ζητήματα δεν έχουν ακόμη αποτελέσει αντικείμενο κατ' αντιδικίαν διεξαγωγής αποδείξεων σχετίζεται με τις ιδιαιτερότητες της διαδικασίας ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Το Δικαστήριο έχει όμως ήδη κρίνει ότι αυτές καθαυτές οι ως άνω ιδιαιτερότητες δεν καθιστούν απαράδεκτο προδικαστικό ερώτημα που υποβάλλεται στο πλαίσιο τέτοιας διαδικασίας (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση *Österreichischer Gewerkschaftsbund*, C-195/98, EU:C:2000:655, σκέψη 29).
- 20 Κατά συνέπεια, τα προδικαστικά ερωτήματα είναι παραδεκτά.

Επί της ουσίας

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 21 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι αποτελούν «συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση όρους εργασίας», κατά τη διάταξη αυτή, οι προβλεπόμενοι από συλλογική σύμβαση όροι εργασίας οι οποίοι δυνάμει του δικαίου κράτους μέλους εξακολουθούν παρά την καταγγελία της εν λόγω συλλογικής συμβάσεως να παράγουν αποτελέσματα επί των σχέσεων εργασίας οι οποίες διέπονταν άμεσα από αυτήν πριν τη λύση της για όσο χρόνο οι εν λόγω σχέσεις εργασίας δεν υπάγονται σε νέα συλλογική σύμβαση ή οι εργαζόμενοι δεν συνάπτουν νέες ατομικές συμβάσεις εργασίας.
- 22 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι η οδηγία 2001/23 επιδιώκει μερική μόνο εναρμόνιση του αντικειμένου που ρυθμίζει, επεκτείνοντας, ως προς τα ουσιαστικά σημεία, την προστασία που διασφαλίζεται αυτοτελώς για τους εργαζομένους από το δίκαιο των διαφόρων κρατών μελών και στην περίπτωση της μεταβιβάσεως επιχειρήσεως. Δεν επιδιώκει τη θέσπιση ενιαίου επιπέδου προστασίας για το σύνολο της Ένωσης βάσει κοινών κριτηρίων (βλ., ιδίως, αποφάσεις *Collino* και *Chiappero*, C-343/98, EU:C:2000:441, σκέψη 37, και *Juuri*, C-396/07, EU:C:2008:656, σκέψη 23).
- 23 Επιπλέον, το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23 δεν έχει ως αντικείμενο τη συνέχιση της εφαρμογής της συλλογικής συμβάσεως αυτής καθαυτήν αλλά τη συνέχιση της εφαρμογής των συμφωνηθέντων με τέτοια συλλογική σύμβαση «όρ[ων] εργασίας».
- 24 Συνεπώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 41 των προτάσεών του, το άρθρο 3, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας επιτάσσει την τήρηση των συμφωνηθέντων με συλλογική σύμβαση όρων εργασίας, χωρίς να είναι καθοριστική η συγκεκριμένη πηγή της ισχύος τους.

- 25 Κατά συνέπεια, οι όροι εργασίας που συμφωνούνται με συλλογική σύμβαση εμπίπτουν, κατ' αρχήν, στο άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23, ανεξαρτήτως της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για να ισχύσουν οι όροι αυτοί εργασίας ως προς τους ενδιαφερομένους. Αρκεί ως προς το σημείο αυτό οι ως άνω όροι να έχουν συμφωνηθεί με συλλογική σύμβαση και να δεσμεύουν πράγματι τον εκχωρητή και τους εργαζομένους των οποίων οι σχέσεις εργασίας μεταβιβάστηκαν.
- 26 Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι όροι εργασίας που προβλέπονται από συλλογική σύμβαση αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής απλώς και μόνο επειδή η ισχύς τους ως προς τους ενδιαφερομένους στηρίζεται σε κανόνα περί μετενέργειας συλλογικής συμβάσεως, όπως ο επίμαχος στην κύρια δίκη.
- 27 Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται, σε περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, από τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία 2001/23 ο οποίος συνίσταται στο να μην περιέρχονται οι εργαζόμενοι, λόγω της μεταβιβάσεως και μόνο, σε δυσμενέστερη θέση (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Scattolon, C-108/10, EU:C:2011:542, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 28 Ειδικότερα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 53 των προτάσεών του, ο κανόνας περί μετενέργειας συλλογικής συμβάσεως, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, έχει ως σκοπό να αποτρέψει, προς το συμφέρον των εργαζομένων, την απότομη διάρρηξη του συμβατικού ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την εργασιακή σχέση. Εάν όμως οι όροι εργασίας για τους οποίους εφαρμόζεται ο κανόνας αυτός εξαιρούνταν από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23, η μεταβίβαση θα είχε αφ' εαυτής το αποτέλεσμα που ο εν λόγω κανόνας έχει ως σκοπό να αποτρέψει.
- 29 Επιπλέον, η ερμηνεία αυτή συνάδει με τον σκοπό της οδηγίας 2001/23 ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων των εργαζομένων, αφενός, και των συμφερόντων του εκδοχέα, αφετέρου, και από τον οποίο προκύπτει ότι ο εκδοχέας θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να προβαίνει στις αλλαγές και τις προσαρμογές που είναι αναγκαίες για τη συνέχιση της δραστηριότητάς του (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Alemo-Herron κ.λπ., C-426/11, EU:C:2013:521, σκέψη 25).
- 30 Ειδικότερα, ο κανόνας περί μετενέργειας συλλογικής συμβάσεως, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, έχει περιορισμένα αποτελέσματα, δεδομένου ότι διατηρούνται μόνο οι έννομες συνέπειες της συλλογικής συμβάσεως επί των σχέσεων εργασίας οι οποίες διέπονταν άμεσα από αυτήν πριν την καταγγελία της και για όσο χρόνο οι εν λόγω σχέσεις εργασίας δεν υπάγονται σε νέα συλλογική σύμβαση ή οι εργαζόμενοι δεν συνάπτουν νέες ατομικές συμβάσεις εργασίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν προκύπτει ότι ο ως άνω κανόνας επηρεάζει τη δυνατότητα του εκδοχέα να προβεί στις αλλαγές και προσαρμογές που είναι αναγκαίες για τη συνέχιση της δραστηριότητάς του.
- 31 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι αποτελούν «συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση όρους εργασίας», κατά τη διάταξη αυτή, οι προβλεπόμενοι από συλλογική σύμβαση όροι εργασίας οι οποίοι δυνάμει του δικαίου κράτους μέλους εξακολουθούν παρά την καταγγελία της εν λόγω συλλογικής συμβάσεως να παράγουν αποτελέσματα επί των σχέσεων εργασίας οι οποίες διέπονταν άμεσα από αυτήν πριν τη λύση της για όσο χρόνο οι εν λόγω σχέσεις εργασίας δεν υπάγονται σε νέα συλλογική σύμβαση ή οι εργαζόμενοι δεν συνάπτουν νέες ατομικές συμβάσεις εργασίας.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 32 Με το δεύτερο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η κατά την ως άνω διάταξη «εφαρμογή άλλης συλλογικής συμβάσεως» καλύπτει και την επίσης καταγγελλθείσα συλλογική σύμβαση του εκδοχέα η οποία μετενεργεί βάσει κανόνα περί μετενέργειας, όπως ο επίμαχος στην κύρια δίκη.

- 33 Εντούτοις, από τη δικογραφία που υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου δεν προκύπτει ότι οι όροι εργασίας που συμφωνήθηκαν με τη συλλογική σύμβαση του εκδοχέα, στους οποίους αναφέρεται το δεύτερο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, μπορούν να εφαρμοστούν βάσει του κανόνα περί μετενέργειας της συλλογικής αυτής συμβάσεως στις εργασιακές σχέσεις που μεταβιβάστηκαν.
- 34 Επομένως, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/23/EK του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων, έχει την έννοια ότι αποτελούν «συμφωνηθέντες με συλλογική σύμβαση όρους εργασίας», κατά τη διάταξη αυτή, οι προβλεπόμενοι από συλλογική σύμβαση όροι εργασίας οι οποίοι δυνάμει του δικαίου κράτους μέλους εξακολουθούν παρά την καταγγελία της εν λόγω συλλογικής συμβάσεως να παράγουν αποτελέσματα επί των σχέσεων εργασίας οι οποίες διέπονταν άμεσα από αυτήν πριν τη λύση της για όσο χρόνο οι εν λόγω σχέσεις εργασίας δεν υπάγονται σε νέα συλλογική σύμβαση ή οι εργαζόμενοι δεν συνάπτουν νέες ατομικές συμβάσεις εργασίας.

(υπογραφές)